

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Masarykova základní škola a Obchodní akademie, Tanvald,
Školní 416**

Adresa: Školní 416, 468 41 Tanvald

Identifikátor školy: 600 010 473

Termín konání komplexní inspekce: 4. – 7. a 18. března 2002

Čj.	084 264/02-3200
Signatura	kh3fv111

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola, která sdružuje Masarykovu základní školu, obchodní akademii a školní družinu, byla zřízena Městem Tanvald jako příspěvková organizace na dobu neurčitou.

V době inspekce neměla organizace v souvislosti s reformou státní správy vystavenou novou zřizovací listinu, kterou rada a zastupitelstvo Města Tanvald schválily Usnesením XIII ze dne 10. dubna 2002. Hlavní činnost organizace je vymezena v souladu se školským zákonem. Nemovitý majetek, ve kterém je hlavní činnost realizována, organizace spravuje a bezplatně užívá na základě písemné smlouvy s městem.

Celková kapacita 112 žáků obchodní akademie uvedená v platném rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 4. října 1999 (dále rozhodnutí) byla organizací v porovnání se zahajovacím výkazem V7-01 o SOŠ podle stavu žáků k 30. září 2001 dodržena. Počty žáků uvedené v zahajovacím výkazu pro školní rok 2001/2002 souhlasily s počty vykázanými v třídních knihách. Dle sdělení ředitelky ve škole k datu inspekce nestudoval žádný cizinec.

Ve střední škole je v souladu s výše uvedeným rozhodnutím vyučován schválený čtyřletý studijní obor denního studia 63-41-M/004 Obchodní akademie.

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy k datu inspekce udává následující tabulka:

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy

Ročník	Počet žáků v ročníku	Třída	Obor	Celkový počet žáků	Z toho dívek	Integrovaní zdr. postiž. žáci
1.	28	I.	63-41-M/004 Obchodní akademie	28	23	-
2.	28	II.	63-41-M/004 Obchodní akademie	28	19	-
3.	25	III.	63-41-M/004 Obchodní akademie	25	23	-
4.	24	IV.	63-41-M/004 Obchodní akademie	24	20	-
Celkem	105			105	85	-

Česká školní inspekce (dále ČŠI) se při komplexní inspekci zaměřila na práci obchodní akademie a vzhledem ke složení inspekčního týmu hodnotila výchovně vzdělávací proces v profilových předmětech včetně výpočetní techniky, úroveň výchovného poradenství, podmínky, které pro vzdělávání vytvořilo vedení školy, a posoudila vývoj školy od minulé inspekční návštěvy v květnu 2000. Kontrola hospodaření školy byla zaměřena na efektivnost čerpání NIV, mzdových prostředků a ONIV.

Hodnocení školy vychází z hospitační činnosti členů inspekčního týmu, vyhodnocení podkladových materiálů, studia a rozboru povinné a další vedené dokumentace, vybraných žakovských prací, z prohlídky prostor školy a rozhovorů se žáky a zaměstnanci. Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vychází z kontroly jejich čerpání za období kalendářního roku 2000 a 2001.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve společenskovědních předmětech (český jazyk a literatura, občanská nauka)

Obsah učiva obou předmětů je v souladu se schválenými učebními dokumenty. Osnovy mají vyučující rozpracované do podoby časově-tematických plánů, kterými se při své práci řídí a do kterých je zařazována tematika ochrany člověka za mimořádných situací. V nepovinném předmětu literární seminář je plán zaměřen výrazně na dřívější autory a jejich tvorbu a nezahrnuje práci žáků s literárními texty současné literatury.

Posun vzhledem k minulé inspekční návštěvě byl zaznamenán v dostatečné diferencovanosti a vhodném výběru slohových útvarů k písemné maturitní zkoušce. Hodnocení písemných maturitních prací je strukturované, práce jsou graficky čitelné a po formální stránce sjednocené.

Je zaveden a důsledně dodržován systém předepsaných kontrolních slohových prací. V nižších ročnících je v jejich hodnocení i při opravách opomíjena stylistická rovina prací, žákům není dána možnost volit alespoň ze dvou témat. Vypracované otázky k ústní maturitní zkoušce byly posunuty do roviny čtenářských zkušeností žáků, některé mluvnické jevy ještě zůstaly od textů izolovány. Otázky tematicky nezahrnují současnou literaturu či vývoj vybraného literárního žánru. Sešity vyučující kontrolují.

Materiálně-technické i prostorové vybavení školy pro výuku sledovaných předmětů je nadprůměrné, fond učebnic pro český jazyk je dostatečný, občanská nauka se vyučuje bez učebnic.

Ve škole pracuje předmětová komise společenskovědních předmětů, která kromě řady činností popsanych v předchozí inspekční zprávě sestavuje texty přijímacích zkoušek a témata k písemné maturitní zkoušce.

Výuku českého jazyka zajišťovali v době inspekce dva vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí, výuku občanské nauky jeden plně kvalifikovaný pedagog a dva vyučující s pedagogickou způsobilostí.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách. Jejich prostředí i vybavení je stejně jako při minulé návštěvě nadprůměrné. Úroveň hodin pozitivně ovlivnil fakt, že si vyučující na fólie předem připravují vlastní strukturované zápisy, které žákům ve všech sledovaných hodinách následně prostřednictvím meotaru promítali. Vhodně byla využita mapa krajů, hojně byly prezentovány žákovské referáty, nebyly však uváděny zdroje informací. Scházela práce s odbornými i jazykovými příručkami. Hospitované hodiny se vyznačovaly převážně faktografickým charakterem, mnohdy pouze ilustrovaly probíranou látku, nebyl v nich vytvářen prostor pro diskusi. Výuka českého jazyka a literatury byla vedena většinou frontálně, na úkor práce s textem, převažoval komentář vyučujícího k promítanému zadání. Hodnocení bylo spíše formální, žáci nebyli vedeni ke skutečné analýze zpracování daného tématu. K práci ve skupinách chyběla jasná pravidla i formulace cílů. Aktuální vstupní i průběžná motivace byla zaznamenána hlavně v hodinách občanské nauky (drogová problematika, romská populace, krajské město). Závěrečné shrnutí prováděl převážně učitel, ojedinele se zapojili žáci, někdy se neuskutečnilo vůbec, neboť již zvonilo. Referáty byly většinou klasifikovány, průběžné motivační hodnocení bylo méně časté.

Žáci i učitelé se vzájemně respektovali, v některých hodinách však byla důsledkem ne zcela jasných pokynů vyučujícího pozornost žáků značně rozptýlená. Všichni pedagogové se vyjadřovali spisovně, spisovnost v mluvených projevech žáků opravovali ojedinele.

Výuka českého jazyka a literatury a občanské nauky poskytuje žákům dostatek odborných poznatků předávaných převážně pomocí tradičních forem a metod práce. Žáci sice pracují s dalšími zdroji informací, ale nejsou vedeni k jejich vyhodnocování a následné prezentaci svých názorů v diskusi.

Od minulé inspekční návštěvy došlo ve výuce k dílčímu zlepšení, ČŠI celkově hodnotí výuku společenskovědních předmětů jako průměrnou.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v ekonomických předmětech včetně zbožíznalství (ekonomika, účetnictví, management a marketing, bankovníctví, obchodní korespondence, statistika)

Výuka probíhá podle učebních dokumentů platných pro vyučovaný obor, časová dotace sledovaných hodin odpovídá učebnímu plánu schválenému ředitelkou školy pro daný školní rok.

Plánování a příprava výuky jsou velmi dobré, odpovídají učebním osnovám a standardu odborného vzdělávání pro obchodní akademie. Plánované cíle jsou v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí. Vyučující mají požadavky učebních osnov jednotlivých předmětů rozpracované do podrobných časově-tematických plánů (u volitelných schválených ředitelkou školy), ve kterých jsou uvedeny i cílové znalosti a dovednosti a doporučená literatura. Kontrolou zápisů v třídních knihách a v náhodně vybraných sešitech žáků bylo zjištěno, že výuka probíhá podle těchto plánů bez časových a obsahových nedostatků. Pouze v obchodní korespondenci je kontrola plnění učebních osnov ztížena, neboť časově-tematické plány jsou zpracovány velmi heslovitě a zápisy v třídních knihách jsou obecné a často se opakují. Rezervy ČŠI vidí ve spolupráci vyučující obchodní korespondence s ostatními vyučujícími ekonomických předmětů, neboť při hospitacích byla zjištěna obsahová duplicita některého učiva (písemnosti při styku s peněžními ústavy) obchodní korespondence např. s bankovníctvím.

Personální obsazení výuky sledovaných předmětů je velmi dobré. Z pěti vyučujících pouze jeden nesplňuje požadavek úplné způsobilosti. Profesní zaujetí a pozitivní vztah většiny učitelů k vyučovaným předmětům se projevuje ve vlastním vzdělávání, v pořádání školních kol různých soutěží, zajišťování exkurzí, přednášek, studijních materiálů a pomůcek a ve vedení nepovinného předmětu aplikovaná ekonomie v rámci projektu „BAŤA JUNIOR ACHIEVMENT“.

Prostorové a materiální podmínky jsou na velmi dobré úrovni. Výuka probíhá dle svého charakteru převážně v běžných učebnách, jejichž prostředí je podnětné a estetické, v odborné učebně výpočetní techniky, případně chemie (laboratorní práce) a obchodní korespondence s dostatečným množstvím elektronických psacích strojů. Škola vlastní a ve výuce účetnictví ve čtvrtém ročníku využívá software pro vedení podvojného účetnictví. Využití testů z účetních znalostí v hodinách (program na zkoušení a procvičování učiva) závisí na modernizaci učebny výpočetní techniky. K dispozici je didaktická technika, nechybí odborná literatura a časopisy. Pokud existují vyhovující učebnice, žáci si je na doporučení vyučujících kupují, další zdroje informací mohou žáci využít v informačním a studijním centru školy, mají také volný přístup na internet.

Organizaci, formy a metody práce v hodinách hodnotí ČŠI jako velmi dobré. Většina hodin měla jasně stanovený cíl, obsah a metody výuky byly předem promyšlené. Vyučující využili názorné ukázky, pracovalo se s učebnicí a odbornou literaturou, s rozmnoženými příklady, zařazena byla skupinová práce. Pozornost je věnována práci s informacemi - žáci vypracovávají referáty, seminární práce a sledují ekonomické aktuality. Učivo bylo interpretováno věcně správně, využívání předem připravených fólií na meotar místo klasického zápisu na tabuli a diktování poznámek dávalo dostatečný prostor pro samostatnou

práci žáků. V závěru některých hodin chybělo shrnutí a zopakování učiva a zhodnocení hodiny. V hodinách obchodní korespondence v prvním ročníku pracují žáci individuálním tempem při nácviu desetiprstové hmatové metody v psaní na elektronických psacích strojích. Ve vyšších ročnících zpracovávají písemnosti normalizovanou úpravou, jsou však málo vedeni k jejich bezchybnému vyhotovení, zakládání a evidování tak, aby každý žák měl celou složku písemností.

Teoretické znalosti získané v ekonomických předmětech si žáci ověřují na smluvních pracovištích v průběhu souvislé odborné praxe ve třetím ročníku. Výstupem jsou seminární práce žáků, jejich hodnocení je součástí známky z ekonomiky ve čtvrtém ročníku. Kontakt s praxí je k vybraným tématům zajištěn také v rámci jednotlivých předmětů formou přednášek a besed s odborníky z praxe a exkurzemi.

Téměř ve všech hodinách nechyběla vstupní motivace a aktualizace učiva, často byly využívány mezipředmětové vztahy. Vyučující prověřovali výchozí znalosti a dovednosti ústním zkoušením nebo orientačním zopakováním s celou třídou. Klasifikace známkou byla objektivní, někdy chybělo zdůvodnění známky. Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Ve všech hodinách byla akceptována dohodnutá pravidla jednání, vyučující respektovali osobnost žáků a připouštěli různost názorů. Žáci jsou vedeni k rozvoji komunikativních dovedností, k práci s informacemi, k chápání souvislostí a k orientaci v problematice studovaného oboru. V průběhu inspekce nebylo zaznamenáno nežádoucí chování žáků, většina z nich projevovala kladný vztah k výuce. Interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Předmětem kontroly byly i praktické maturitní práce z odborných předmětů za školní rok 2000/2001. Z účetnictví byla zadána tři témata (zvláštnosti účtování v různých právních formách podnikání), která obsahovala učivo předepsané učebními osnovami. Pravidla hodnocení byla předem stanovena, práce byly pečlivě opraveny a ohodnoceny. Nevyhovující je technika zpracování a estetická úprava prací. Druhou částí praktické zkoušky z odborných předmětů bylo vyhotovit obchodní dopis normalizovanou úpravou. Přípravě dispozic a opravě písemností je potřeba věnovat větší pozornost, neboť v zadáních se objevily některé nepřesnosti a ve vypracovaných písemnostech zůstaly neopravené chyby.

Výuka ekonomických předmětů a zbožíznalství je v současné době ve škole na výrazně vyšší kvalitativní úrovni proti minulé inspekci. ČŠI ji hodnotí jako velmi dobrou.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v cizích jazycích (anglickém a německém jazyce)

Hospitovány byly hodiny 1. až 4. ročníku u všech pěti pedagogů, kteří ve škole cizí jazyky vyučují. Hodinová dotace jazyků odpovídá schváleným učebním dokumentům. V prvním ročníku se vyučují tři hodiny týdně bez rozlišení prvního a druhého jazyka. Od druhého ročníku se v rámci prvního jazyka vyučuje konverzace, v jejichž hodinách jsou probírány reálie a konverzační témata a žáci jsou systematicky připravováni k maturitě.

Vzhledem k malému počtu tříd nelze dostatečně zohlednit fakt, že do 1. ročníku většinou přicházejí žáci s nerovnoměrnou úrovní vědomostí i řečových dovedností při praktickém využívání jazykových prostředků. Z toho vyplývá metodicky velmi náročná nutnost diferencovat a vytvářet v rámci třídy homogenní skupiny žáků, což se ne vždy podařilo důsledně aplikovat v praxi.

Cizí jazyky vyučuje pět vysokoškolsky vzdělaných pedagogů, kteří však nesplňují právním předpisem stanovenou podmínku pedagogické a současně odborné způsobilosti pro výuku cizího jazyka ve středních školách. Tato skutečnost stejně jako určitá nezkušenost mladých pedagogů se odrazila v rozdílné kvalitě výuky zvláště odborného jazyka, na který se je třeba ve vyšších ročnících mnohem více zaměřit.

Škola má pro výuku výborné prostorové podmínky. Výuka jazyků probíhá většinou ve špičkově vybavených a vhodně uspořádaných odborných učebnách s moderním, funkčním a esteticky barevně sladěným nábytkem. Televize, videa, meotary, kazetové magnetofony jsou k dispozici a hojně v hodinách využívány; žáci mají v učebnách volně k dispozici časopisy Bridge, Hello, Friendship, Freundschaft, slovníky a příručky. Na stěnách v učebnách visí mapy, nástěnky s informacemi i obrázky. Při hospitačních inspekce zaznamenala používání vhodných základních učebnic britské i domácí provenience, které obsahují komunikativní materiál i mluvnické učivo a jsou dle potřeby doplňovány dalšími vhodnými kopírovanými materiály.

Kontrolované předepsané písemné práce byly po formální stránce bez závad, vedeny v jednotné úpravě, důsledně opravené, s příloženými žákovskými opravami a dokonalou statistikou. Kritéria hodnocení nebyla ČŠI předložena. Po obsahové stránce práce neodpovídaly požadavkům osnov. Místo samostatného a souvislého písemného projevu vztahujícího se tematicky k oboru to byly většinou nepřilíš náročné gramatické testy, eventuálně překlady. Písemné maturitní práce z cizích jazyků nejsou součástí maturitní zkoušky.

Maturitní otázky k ústní zkoušce jsou poněkud nevyvážené, málo jsou zařazována odborná témata vztahující se k profilu absolventa školy (trh, obchod, bankovníctví, specifika obchodní korespondence).

Výuka německého jazyka je stabilizovaná, vedená metodicky na velmi dobré úrovni. Ve všech ročnících se vyučuje podle učebnice Německy s úsměvem.

Zhlédnuté hodiny byly připravené, metodicky zdařilé a propracované, plné pestrých aktivit, po odborné a věcné stránce na výši. Obě vyučující nenásilně aplikovaly a prostřídaly celou řadu vyučovacích metod a didaktických postupů, dbaly na aktivní zapojení všech žáků do práce. Kromě klasických metod a forem práce se našel dostatečný prostor na čtení s porozuměním, poslech a z něho se odvíjející konverzační dialogy, práci ve dvojicích i ve skupinách. Výuka byla vedena převážně v němčině s občasným účelovým použitím češtiny hlavně při překladu. Žáci pokynům rozuměli, jen někdy měli problémy při vyjadřování; jejich chyby i výslovnost byly s taktem, ale důsledně opravovány. Domácí cvičení z předchozích hodin byla frontálně opravována s následnou autokorekcí. Nové byly zadávány na konci hodin v klidu, beze spěchu, s mimořádnou pečlivostí a důsledností. V hodinách panovala uvolněná, tvůrčí a nestresující atmosféra založená na vzájemné toleranci a respektu, motivujícím činitelem byla v dostatečné míře používaná pochvala.

Situace ve výuce angličtiny je méně vyrovnaná, úroveň zhlédnutých hodin byla značně rozdílná. S výjimkou prvního ročníku se vyučuje podle starých učebnic Headway Elementary, Pre-Intermediate a Intermediate. Pro první ročník byla zvolena učebnice z řady Eurolingua English, která má doložku MŠMT ČR.

Časově-tematické plány jednotlivých vyučujících jsou kvalitativně odlišné, v plánu určeném pro čtvrtý ročník není zastoupena odborná angličtina a obchodní korespondence.

Hospitované hodiny ve vyšších ročnících byly velmi pečlivě písemně připravené včetně jednotlivých aktivit, ne vždy bylo dostatečně rozlišeno, co je programem a co cílem hodiny. Vlastní realizace hodin za kvalitou přípravy mírně zaostávala.

Hodiny byly pestré, s různorodými a někdy velmi náročnými aktivitami. Vedené byly důsledně v angličtině se samozřejmostí, z níž bylo patrné, že jsou žáci na tento systém zvyklí. Žáci byli motivováni aktualizací učiva a mezipředmětovými vztahy. Pracovalo se s učebnicí, časopisy, doplňkovými kopírovanými texty, autentickou nahrávkou při poslechu a řadou dalších názorných pomůcek. Jazykové prostředky i řečové dovednosti byly ve většině hodin v dostatečné míře procvičeny. Ne vždy však vyučující opravovali hrubé chyby v gramatice nebo výslovnosti žáků, příklady použité pro ilustraci probíraného gramatického jevu nebyly

vždy zcela jednoznačné. Přes zjevnou snahu vyučujících, kteří žáky systematicky vedli k vyjadřování v celých větách, měli někteří žáci se souvislým verbálním projevem problémy.

Nezanedbatelným přínosem pro výuku je však mimořádné úsilí pedagogů při přípravě nejrůznějších aktivit, jejich nadšení a pila, odhodlání se angličtině věnovat a profesionální kultivovaný projev mladé začínající vyučující.

Hodiny v nižších ročnících vykazovaly rezervy po stránce věcné i metodického vedení hodin. Dvě po sobě jdoucí hodiny na sebe nenavazovaly, opomenuta byla kontrola domácího cvičení. Vyučovací jednotky byly vedeny převážně v češtině, přestože jazyková úroveň žáků umožňovala zadávání pokynů a instrukcí v cizím jazyce, bezdůvodně se téměř vše překládalo, komunikativní přístup byl zanedbáván. Žáci nejsou vedeni k samostatnému a souvislému projevu, řada z nich během vyučovací jednotky nepromluvila a věnovala se jiné činnosti, protože chyběly aktivity umožňující zapojení všech. Chyby žáků byly negovány nebo ponechávány bez povšimnutí, zavádějící příklady na procvičování a ilustraci probíraného gramatického učiva odrážely nejistotu vyučujícího přesto, že učebnice poskytuje řadu příkladů prověřených a bezchybných.

Vzdělávání má stabilizovanou a velmi dobrou úroveň v německém jazyce, úroveň výuky v anglickém jazyce je kolísavá od velmi dobré až po pouze vyhovující. Celkově ČŠI hodnotí úroveň vzdělávání v cizích jazycích jako průměrnou.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve výpočetní technice

Pro výuku informačních technologií jsou ve škole vytvořeny vynikající prostorové, materiálně-technické i personální podmínky. V době inspekce byly dokončovány práce na další špičkově vybavené odborné učebně výpočetní techniky, vybudované v rámci projektu Internet do škol.

Hodinová dotace předmětu je v souladu se schváleným učebním plánem, výuka probíhá dle platných osnov. Velmi úzké jsou mezipředmětové vztahy k ekonomickým předmětům a občanské nauce.

Předmět je vyučován odborně a pedagogicky způsobilou učitelkou, která jej vyučovala již při minulé inspekční návštěvě. Její činnost je na vysoké profesionální úrovni. Při své práci vychází z rámcových osnov detailně rozpracovaných do podoby časově-tematických plánů jednotlivých ročníků, které na sebe logicky navazují. Obsah učiva není zaměřen výrazně odborně, ale směrem k ovládnutí základní počítačové gramotnosti potřebné k úspěšnému absolvování mezinárodních zkoušek ECDL.

Zhlédnuté hodiny byly připravené, jasně byly definovány přiměřeně náročné výchovné i vzdělávací cíle. Použité formy a metody výuky byly s nimi v souladu. Hodiny probíhaly ve výborných psychohygienických podmínkách, vyznačovaly se přesnými pokyny vyučující, jejím individuálním přístupem k jednotlivcům a vysokým podílem samostatné práce žáků. Ti jsou zvyklí řešit problémové úlohy, sami vyhledávat informace a zpracovávat seminární práce vztahující se k vyučovanému oboru (témata z občanské nauky a ekonomických předmětů). V hodinách pracovali se zaujetím, zadané úkoly byla většina z nich schopna ve stanoveném časovém limitu zvládnout, někteří s pomocí vyučující.

Interakce a komunikace mezi vyučující a žáky byla na velmi dobré úrovni, někdy s větším podílem předávání pouhých informací na úkor otevřených otázek.

Kvalita výuky výpočetní techniky je příkladná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Dlouhodobé cíle vymezené vedením školy v písemně zpracované koncepci již při minulé inspekční návštěvě se daří naplňovat hlavně v informačních technologiích a dalším materiálně-technickém zabezpečení výuky (např. pro žáky volně přístupný kopírovací přístroj na karty), zaměření na veřejnou správu je nadále vizí budoucnosti. Trvalým úkolem zůstává hlubší navazování kontaktů se středními školami obdobného zaměření. Zpracován je plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků, úkoly v oblasti vzdělávání stanovené v ročním plánu práce vycházejí z vlastní analýzy, zjištění ČŠI a schváleného profilu absolventa.

V učebním plánu došlo k pozitivní změně ve skladbě volitelných předmětů. Ve druhém ročníku se vyučuje psychologie, ve druhém až čtvrtém bankovníctví, konverzace v cizím jazyce a zeměpis cestovního ruchu, od třetího ročníku přibývá marketing a management a ve čtvrtém ročníku se vyučuje pojišťovnictví. Volitelné předměty jsou povinné pro všechny žáky, jejich výběr vychází z potřeb a zájmů žáků, jejich skladba je ovlivněna personálními možnostmi a specifiky malé školy. Osnovy všech volitelných předmětů včetně vymezení výchovně-vzdělávacích cílů jsou schváleny ředitelkou školy, názvy předmětů korespondují s jejich obsahem. Úspěšná je skladba nepovinných předmětů, která byla doplněna o matematická cvičení (např. nepovinný seminář z českého jazyka k datu inspekce navštěvovali všichni žáci čtvrtého ročníku). V předstihu byli pedagogové informováni a připravují se na práci s novým učebním plánem schváleným MŠMT ČR. Vedení školy se snaží podchytit i volnočasové aktivity žáků, kteří se mohou účastnit řady akcí v rámci fiktivní firmy, 3x týdně mohou v odpoledních hodinách využívat PC, případně navštěvovat kroužek ruského jazyka. Sportovní aktivity jsou organizovány společně se žáky základní školy. Operativní plánování je i nadále promyšlené a bezproblémové.

Organizování

V organizaci činnosti školy nedošlo od minulé inspekční návštěvy k podstatným změnám, pro školu je charakteristický participativní styl řízení. Organizační struktura je jednoduchá, odpovídá charakteru školy a umožňuje její účinné řízení. Vnitřní normy školy jednoznačně stanovují kompetence a odpovědnost jednotlivých pracovníků školy i žáků, navazují na sebe a vzájemně se doplňují. Ne všechny jsou volně přístupné všem zainteresovaným (např. klasifikační řád byl žákům sdělen pouze ústně, v písemné podobě je k dispozici pouze pedagogům). Vnitřní platový předpis je zpracován v souladu s příslušnými zákony, vzorové pracovní náplně pedagogických pracovníků, kritéria pro přiznání osobních příplatků a odměňování zaměstnanců jsou součástí organizačního řádu školy. Kontrolovaná povinná dokumentace školy je vedena na předepsaných tiskopisech a s mimořádnou pečlivostí. Její úroveň je nadprůměrná, drobné nedostatky v třídních knihách (zabělování, přepisování) se vyskytují ojediněle. Nový školní řád platný od školního roku 2000/2001 nemá restriktivní charakter, práva a povinnosti žáků jsou v něm vyvážené, řád respektuje odlišnosti zletilých.

Rozvrh hodin respektuje platný právní předpis, z hlediska didaktických zásad však není sestaven optimálně (dvouhodinové bloky nebo tři hodiny cizího jazyka v jenom dni). Pro žáky příznivá a zklidňující je dostatečná délka přestávek umožňující využít relaxační prostory školy a služeb školní jídelny. Namátkou kontrolované osobní spisy zaměstnanců obsahují potřebné náležitosti a jsou zabezpečeny před zneužitím.

Vnitřní i vnější informační systém je i nadále na velmi dobré úrovni. Škola dbá na pravidelný a častý kontakt s odbornou praxí, rodiči, ostatní veřejností a institucemi, různé formy

prezentace jsou samozřejmostí (úspěšná účast žáků v soutěžích, kvalitní výroční zpráva, www. stránky, logo školy, vizitky apod.). Vnitřní informační tok je oboustranný. ČŠI postrádala všem volně přístupné informační panely na chodbách a v relaxačních prostorách školy.

Vedení a motivování pracovníků

Demokratický způsob vedení a motivování pracovníků přetrvává. Zřejmá je soustavná snaha o stabilizaci pedagogického sboru např. výraznou podporou vzdělávání (PC, ekonomika, matematika, didaktika, výchovné poradenství, cizí jazyky), různými formami morální a hmotné stimulace a cílevědomým vytvářením příznivého pracovního klimatu.

Od minulé inspekční návštěvy se vedení školy podařilo stabilizovat situaci v personálním obsazení výuky českého jazyka včetně ustavení komise společenskovedních předmětů a zajistit odborníky z praxe pro odborné ekonomické předměty.

Problematickou oblastí zůstává i nadále situace v cizích jazycích. Vedení školy si situaci v kvalifikovaném obsazení výuky cizích jazyků velmi dobře uvědomuje a snaží se ji dle svých možností řešit - přiděluje vyšší ročníky zkušenějším pedagogům a ve svém plánu personálního rozvoje pedagogických pracovníků zohledňuje nutnost dlouhodobého a systematického vzdělávání v odborném jazyce a cizojazyčné obchodní korespondenci.

Kontrolní mechanizmy

Systém kontroly zasahující do všech oblastí činnosti školy je vytvořen a v praxi realizován. Maximálně účinný je v oblasti provozně-hospodářské. Ve výchovně-vzdělávací oblasti je jeho výsledkem nadprůměrná formální a většinou i obsahová úroveň kontrolované dokumentace a pozitivní posun v činnosti školy zjištěný ČŠI. Do kontrolní činnosti jsou zapojeni všichni vedoucí pracovníci školy, praxi žáků kontroluje učitelka odborných předmětů.

Hospitační činnost vedení školy je průběžná a dokladovaná, zpětnou vazbu dostávají pedagogové individuálně a bezodkladně. Vzhledem k odbornosti vedoucích pracovníků školy je jejich pozornost při hospitacích směřovaná převážně na organizaci hodin a používané metody a formy práce. Zápisy z pedagogických rad neobsahují informace o předání zobecněných závěrů z hospitací.

K hodnocení úrovně žáků škola zpracovává vlastní testy při jejich nástupu do prvního ročníku, využívá standardizované testy SCIO a KALIBRO. Záměrem školy je zpracovat ročníkové testy z matematiky, českého jazyka a cizích jazyků. Možnost porovnat výsledky své činnosti s jinými školami stejného typu je nadále omezená.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání vytvořené žákům pracovníky školy jsou na vyrovnané a ve všech sledovaných oblastech nadprůměrné úrovní. Rezerva je i nadále v personálním zajištění výuky cizích jazyků.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Cílem kontroly bylo prověřit, zda využívání prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu (dále jen dotaci) za období kalendářního roku 2000 a 2001 probíhalo dle platných právních předpisů.

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Škola je příspěvková organizace, která podvojně účetnictví zpracovává na PC. Namátkovou kontrolou bylo zjištěno, že účetní jednotka se řídila danými rozpočty přidělených dotací a svými rozpočtovými výhledy na kalendářní rok 2000 a 2001. K 31. prosinci kontrolovaného období byly dotace využity k pokrytí neinvestičních výdajů (např. na mzdové náklady a jejich zákonné odvody, učebnice a učební pomůcky) bez zůstatků. Vykázané údaje v závěrkových účetních výkazech za obě účetní období souhlasily s konečnými zůstatky v hlavních účetních knihách. V roce 2000 v hlavní činnosti byl hospodářský výsledek školy ztrátový. V roce 2001 naopak dosáhla zlepšeného hospodářského výsledku.

Příspěvek státní dotace na celkových neinvestičních nákladech hlavní činnosti školy se v roce 2000 podílel 74,24 % a v roce 2001 se podílel 76,53 %. Za kontrolovaná období byly dotace plně využity na neinvestiční výdaje dle rozpočtových výhledů a závěrkovým vyúčtováním školy v souladu s platnými právními předpisy.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

V kontrolovaném období roku 2000 stanovený závazný limit prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci škola čerpala do výše přiděleného státního příspěvku. Za období roku 2001 stanovený závazný limit prostředků na platy škola sice nepřekročila, ale nedodržela stanovené závazné limity na mzdy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci, protože mezi nimi provedla přesun bez souhlasu nadřízeného orgánu, což se neslučuje s platným právním předpisem. Celkové překročení ani neefektivní čerpání stanoveného mzdového limitu finančních prostředků přiděleného ze státního rozpočtu nebylo shledáno.

Při kontrole fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen fondu) byly předloženy vypracované zásady pro užívání fondu se sestavenými rozpočtovými výhledy na kalendářní rok 2000 a 2001. Zúčtování skutečného přidělu do fondu v uvedených období škola provedla na konci roku a uložila ho v souladu s platnou vyhláškou MF na samostatném bankovním účtu. Finanční vypořádání mezi bankovním běžným účtem a bankovním účtem fondu ke konečnému závěrkovému vyúčtování obou období bylo uskutečněno v lednu následujícího období.

U náhodně vybraných kontrolovaných dokladů bylo zjištěno pochybení při konečném finančním vyúčtování zájezdu organizovaného školou ve dnech 4. - 8. května 2000. V průběhu roku 2000 byly čerpány prostředky fondu na náklady týkající se režie hmotného majetku fondu, což vyhláška MF neumožňuje. Namátkou vybrané smlouvy o finančních půjčkách zaměstnancům z fondu obsahovaly všechny náležitosti i podmínky o jejich splatnosti a účtování bylo prováděno dle platných postupů účtování. Kontrolované doklady obsahovaly náležitosti vyplývající ze zákona.

Škola nakládala s rozpočtovými prostředky hospodárně, až na výjimku týkající se čerpání rozpočtových prostředků na výše uvedenou režii.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Namátkovou kontrolou účetních dokladů za učebnice a učební pomůcky za uvedené období nebylo zjištěno nevhodné vynakládání finančních prostředků dotace. Kontrolované doklady mají návaznost na operativní evidenci potvrzenou podpisem odpovědného pracovníka na faktuře a obsahují náležitosti v souladu s platnými právními předpisy. Účetnictví a s ním související účetní doklady jsou vedeny v účetní jednotce přehledně.

Výchovné poradenství

Je ve škole převážně zajišťováno výchovnou poradkyní a školním metodikem prevence.

Funkci výchovného poradce zastává ve škole kvalifikovaná vyučující českého jazyka a dějepisu se specializačním studiem výchovného poradenství.

Výchovná poradkyně má stanoveny konzultační hodiny, po domluvě je možný individuální pohovor s žáky, případně rodiči, zvláště jednalo se o pomoc při výukových problémech žáků. Pro obchodní akademii má vypracovaný roční plán, který zahrnuje práci se studenty a spolupráci s rodiči. Plán je rámcový, sledovaná problematika není v jednotlivých bodech dostatečně konkretizována (kompetence, časové rozvržení).

Výchovná poradkyně zajišťuje pro žáky přihlášky na vysoké a vyšší odborné školy a aktuální informace o profesních možnostech, které jsou vyvěšené na nástěnkách v kmenových třídách. Podílí se na spoluvytváření všeobecné části testu k přijímacím zkouškám, u žáků prvního ročníku zjišťuje na konci školního roku anketou míru jejich adaptačních schopností, pro zájemce z vyšších ročníků zprostředkovává návštěvy dne otevřených dveří na Hospodářské fakultě Technické univerzity v Liberci, spolu s metodikem prevence přispívá do školních novin. Žáci pravidelně navštěvují výstavu profesního zaměření Nisa schola, při návštěvách tanvaldské radnice se prakticky seznamují s chodem městské správy. Pomoc žákům k profesní orientaci zajišťuje i okresní úřad práce, ale pouze po předběžné objednávce a individuálně.

Funkci školního metodika prevence vykonává od roku 1994 plně kvalifikovaný vyučující obchodní akademie. Seznamuje rodiče na třídních schůzkách s pravidly minimálního programu a jeho způsoby realizace, zabezpečuje podle stanovených priorit programu v odpovídajících předmětech přednášky pro základní a střední školu (např. ve zbožiznalství na téma zdravá výživa), spolupracuje s krizovým centrem Arx, které proškoluje drogové koordinátory. Jeho rámcový písemný roční plán činnosti je pro základní školu i střední školu společný, chybí diferenciaci s ohledem na věkové odlišnosti žáků. Inspekci byl předložen Minimální preventivní program „Škola bez drog“ z roku 1999 bez jakékoliv aktualizace. Dokument „Hodnocení realizace minimálního programu protidrogové prevence za školní rok 2000/2001“ podává přehled aktivit žáků a spolupráce školy s rodiči v obecné rovině, mapuje spíše situaci v základní škole. V prostorách obchodní akademie chybí informační plocha vyčleněná problematice prevence sociálněpatologických jevů.

Spolupráce školy s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) je velmi dobrá. Pro všechny žáky školy jsou určeny přednášky na téma negativní společenské jevy, pro žáky prvního ročníku na téma efektivní metody učení. Na konci školního roku probíhají prostřednictvím PPP profitesty třetího ročníku.

ČŠI hodnotí úroveň výchovného poradenství v obchodní akademii jako velmi dobrou, s rezervou v aktualizaci minimálního preventivního programu.

V rámci komplexní inspekce byl žákům prvního až čtvrtého ročníku zadán Dotazník pro žáky středních škol. Z celkového počtu 91 dotazníků jich bylo žáky vyplněno a odevzdáno 79. Zjištění z dotazníků korespondovala s poznatky inspekčního týmu a byla v obecné rovině sdělena ředitelce školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozpracovaný učební plán vyučovaného studijního oboru schválený ředitelkou školy pro školní rok 2001/2002
- schválené učební osnovy vyučovaných předmětů
- časově-tematické plány hospitovaných předmětů
- plán práce předmětové komise společenskovedních předmětů pro školní rok 2001/2002
- plán práce výchovného poradce na školní rok 2001/2002
- plán práce protidrogového koordinátora na školní rok 2001/2002
- minimální preventivní program „Škola bez drog“ z roku 1999 a doplněk k MPP – šikana
- hodnocení realizace minimálního programu protidrogové prevence za školní rok 2000/2001.
- vybrané písemné kontrolní práce a maturitní práce z českého jazyka šk. roku 2000/2001
- otázky k ústním maturitním zkouškám z českého jazyka a cizích jazyků
- předepsané kontrolní práce z cizích jazyků ze školního roku 2001/2002
- náhodně vybrané sešity a studijní průkazy žáků
- hospitační záznamy ČŠI
- inspekční zpráva čj. 084 298/00-3200 z orientační inspekce 15. – 17. května 2000
- povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 školského zákona č. 29/1984, ve znění pozdějších předpisů, vedená ve školním roce 2001/2002
- Školní noviny č. 62-10/01, Masarykova základní škola a Obchodní akademie Tanvald.
- záznamy o práci v nepovinných předmětech aplikovaná ekonomika a matematická cvičení
- záznamy z provozních porad šk. roku 2001/2002
- plán na školní rok 2001/2002 a organizace školy pro školní rok 2001/2002
- plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků
- klasifikační řád školy ze dne 4. září 2000
- výroční zpráva o činnosti obchodní akademie Tanvald, Školní 416, školní rok 2000/2001
- plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2001/2002 ze dne 3. září 2001
- záznamy o kontrolní činnosti ředitelky školy
- dotazník pro žáky středních škol
- zřizovací listina ze dne 11. prosince 1997 vydaná městem Tanvald
- příkazní smlouva mezi školou (příkazníkem) a příkazcem Městem Tanvald ze dne 28. února 1994
- Rozhodnutí MŠMT ČR čj. 29 601/99-21 ze dne 4. října 1999 o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. září 1999
- Statistický výkaz škol MŠMT V 7-01 (zahajovací výkaz) na školní rok 2001/2002 ze dne 3. října 2001
- Výkaz MŠMT P1- 04 na období 2000 a 2001
- organizační řád školy a vnitřní platový předpis na rok 2001
- jmenování do funkce ředitele z 1. července 1998 čj. 146/98/ŠÚ vydané ŠÚ Jablonec n. N.
- jmenování do funkce zástupce ředitele vydané ředitelkou školy a platné od 1. září 1999

- namátkou vybrané osobní složky zaměstnanců
- rozpočty stanovených závazných ukazatelů za účetní období roků 2000 a 2001 s úpravami ze Školského úřadu a Okresního úřadu Jablonec nad Nisou
- rozpočtové výhledy školy 2000 a 2001 s výsledkem hospodaření státního příspěvku pro MÚ Tanvald čj. 34/2001 ze dne 18. ledna 2001 a čj. 40/2002 ze dne 31. ledna 2002
- účetní výkazy zisků a ztrát a rozvah pro příspěvkové organizace za období roků 2000 a 2001, hlavní analytické účetní knihy k 31. prosinci 2000 a 2001, obrátový opis účetnictví z období 13/2000 a 2001 účtu 243/10 - běžný účet FKSP
- zásady hospodaření s FKSP pro roky 2000 a 2001 s dodatkem č. 1, příslušné rozpočtové výhledy na uvedená období a přehledy o skutečných příjmech a vydáních prostředků FKSP za roky 2000 a 2001
- dvě smlouvy na půjčky z FKSP č. 16 a 17 uzavřené v roce 2000
- kontrolované účetní doklady z roku 2000 (vyúčtování zájezdu do Paříže konaného ve dnech 4. - 8. května s dodatkem, účet. dokl. č. 266 a 329 z 22. března - záloha a doplatek dodavatelské faktury VS 22127 za zájezd, vyúčtování náplně kávy a čaje do nápojového automatu - účet. dokl. č. 123, 212, 310, 408, 762, 862 a 1072 z února až prosince, převod úroků a poplatků z FKSP na běžný účet za I. - III. čtvrtletí - účet. dokl. 430, 431, 658, 659, 959 a 960 z 12. května, 24. července a 6. listopadu, vyúčtování učebních pomůcek - účet. dokl. č. 399 dodavatelská faktura s VS 2100310486 z května a účet. dokl. č. 208 a 206 dodavatelské faktury s VS 155 a 200100038 z března)
- kontrolované účetní doklady z roku 2001 (převod přidělu FKSP z prosince 2000 mezi bankovními účty - účet. dokl. č. 00021 z ledna, vyúčtování učebních pomůcek - účet. dokl. č. 1217 a 1206 dodavatelské faktury s VS 200220 a 210209 z prosince, pokladní doklady za občerstvení z FKSP - účet. dokl. č. 290 z března (VPD/163), účet. dokl. č. 625 z června (VPD/353) a účetní dokl. č. 1212 z prosince (VPD/691), převod úroků a poplatků z FKSP na běžný účet za IV. čtvrtletí 2000 a I. - III. čtvrtletí 2001 - účet. dokl. 118, 119, 388, 389, 683, 684, 984 a 985 z 16. února, 30. dubna, 12. července a 22. října)

ZÁVĚR

Prostorové podmínky, ve kterých jsou žáci vzděláváni, jsou i nadále vynikající.

Mimořádně vysoká je estetická úroveň školy a její materiálně-technické vybavení, které je při vyučování běžně využíváno.

Od minulé inspekční návštěvy se výrazně zvýšila kvalita výuky odborných ekonomických předmětů a částečně společenskovedních předmětů. Problémy nadále přetrvávají ve výuce anglického jazyka. Velmi dobrá je kvalita výchovného poradenství.

Podmínky, které svou činností vytvářejí žákům vedení školy, jsou nadprůměrné. Příkladná je snaha pracovníků školy podmínky vzdělávání neustále zlepšovat.

Finanční prostředky státního rozpočtu byly školou za kontrolované období roku 2000 a 2001 s jedinou výjimkou vynakládány hospodárně.

Česká školní inspekce konstatuje, že od minulé inspekční návštěvy došlo v činnosti školy k řadě promyšlených změn, které se pozitivně odrazilily ve výchovně-vzdělávacím procesu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Kateřina Nováková	v. r.
Členové týmu	Ing. Zdeňka Hájková	v. r.
	Mgr. Alexandra Hanwaldová	v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Mgr. Vladěna Petržilková Blanka Rybínová	

V Liberci dne 29. května 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. června 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jana Prokešová

v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-07-23	084 317/02-3200
Zřizovatel	2002-07-23	084 316/02-3200
Rada školy	2002-07-23	084 318/02-3200

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány